

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 Quis poßit illud relaxare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

est, in eo casu non tolli interdictum illius populi ipso facto. Ratio est, quia per se primo interdictum est talis populus, & ille idem manet etiam sub ratione talis corporis publici, etiam si non maneat sub eodem domino, vel Gubernatore. Vnde licet subiectio ad talem dominum fuerit necessaria conditio, ut propter eius delictum populus interdictio subiceretur; tamen non fuit quasi formaliter constitutus illud corpus, quod subicitur interdictio: ac propterea interdictum illud semel latum non pendet in conservari ab illa conditione: nec potest aliter, quam per propriam relaxationem auferri, nisi totus populus dissipetur.

An qui ligatus personali interdictio particulari moritur, antequam absolatur, ipso facto liberetur interdictio.

Tertius casus est de interdictio personali particulari, & est difficultas, quando is, qui erat interdictus, ante absolutionem consecutus moritur vere penitens tunc enim aliqui putant, ipso facto liberari interdictio, nec indigere relaxatione. Quod Ca. Is cui, de videtur probari ex cap. Is cui, de Sententia excommunicationis, in sexto, ubi de eo, cui est ingressus Ecclesie interdictus, dicitur: *Talis quoque, si hoc interdictum durante decedat, non debet in Ecclesia, vel cimiterio Ecclesiastico, nisi penituerit, sepeliri*: ergo & conuerso, si penituerit, sepeliri poterit absque alia relaxatione: ergo omnino sublatum fuit interdictum: nam quoad alios effectus per destructionem subiecti destructum fuit, quia corpus defuncti non est capax aliorum diuinorum officiorum, vel sacramentorum, quibus priuatur interdictum. Anima vero non priuatur ratione interdicti suffragiis, vel aliis Ecclesiasticis bonis, quorum participes esse potest: & ideo interdictum ad illam semel a corpore separatam nullo modo extenditur. Atque ita sentit Couarruias in cap. Alma, parte secund. §. primo, numero tertio. Sed contra: nam sequitur, illum agrotum, eo ipso, quod ille dum viveret, penitentiam egit, liberatum fuisse illo interdictio, etiam quoad alios effectus talis interdicti: poterat ergo ille penitens, etiam dum viveret, ingredi Ecclesiam, & in ea communicare, vel alia diuina participare: quia nulla videtur esse ratio, ob quam ille, per penitentiam liberetur ab interdictio quoad effectum, quem habet in corpore defuncti post mortem eius, & non quoad effectus, quos habet in viuentem. Hoc autem consequens repugnat his, quae diximus, & rationi; quia censura non tollitur per penitentiam, etiam si propter contumaciam lata sit, sed tollitur per Ecclesie absolutionem.

Et ideo Ioannes Andreas, Ancharranus, Geminianus, & Philippus Francus existimant, in eo casu necessarium esse, vt post mortem penitents interdictum relaxetur quoad viuentes: illi enim sunt, qui proprie obligantur, vt non tradant sepultura corpus defuncti, qui ligatus censura absque absolutione decessit: eorum autem obligatio non tollitur ipso facto per penitentiam alterius, argument. cap. A nobis, 2. de Sentent. excommunicationis, iam enim ostendimus, quoad hoc excommunicationem, & interdictum equiparari. Sensus ergo illius capit. Is cui, (omissis aliis expositionibus in superioribus tactis) est quando aliquis interdictus signa penitentiae exhibuit, relaxari debere interdictum: vel etiam posse a quolibet Sacerdote, vt sepultura non negetur. Nam quia interdictum solent iura priuare sepultura Ecclesiastica propter peccatum, etiam si ante mortem penitentia praecedat, vt patet ex cap. primo, de Torneamentis, & ex cap. secund. de Raptoribus. Ideo specialiter expressum est in eo textu, vt propter tale delictum, vel interdictum, si peniten-

tia praecedat, sepultura Ecclesiastica non denegetur: id tamen intelligendum est seruato debito ordine, quod nimirum relaxatio interdicti praecedat, propter rationes supra datas, quae tunc etiam locum habent.

Vnde obiter colligo, decisionem illius textus non solum habere locum in interdictio lato ob contumaciam (quod Couarruias sentire videretur) sed etiam in lato in puram poenam, siue simpliciter, siue ad certum tempus latum sit: nam textus absolute loquitur de illo, cui est Ecclesie ingressus interdictus: nec restringit ad casum contumaciae: ergo nec nos restringere debemus. Item prior pars illius textus, quae rigorem continet, quatenus dicit irregularem fieri eum, qui tali interdictio ligatus in Ecclesia celebrat: comprehendit non solum eum, qui ob contumaciam interdictus, sed etiam in poenam, vel ad certum tempus, vt constat ex supra dictis, & ex omnium sententia: ergo etiam posterior pars, quae fauorem continet, cum eadem amplitudine debet intelligi. Si quis ergo propter crimen aliquod per menssem, vel annum ab ingressu Ecclesie interdictus sit, quamuis ante elapsum illud tempus decedat, si vere penitens moriatur, non debet Ecclesiastica sepultura priuari ex vi huius textus. Cum autem constet, tale interdictum non tolli ipso facto propter penitentiam, manifestum est tunc esse tollendum, & hanc facultatem in illo textu concedit: haec ergo videtur esse legitima interpretatio illius textus pro quocumque interdictio.

SECTIO II.

Quis possit interdictum relaxare.

RELIQUA, quae de relaxatione interdicti desiderari valent, breuissime possunt expediri. Nam de effectibus eius nihil dicere necesse est, nec de causa finali: quae in idem coincidunt: quia constat, proprium effectum huius absolutionis esse tollere hanc censuram, & restituere homini omnia illa bona, seu moralem aptitudinem ad illa quae interdictum tollebat, vel impediabat: & propter hanc praecipue causam dari, quamuis requiratur causam moriariam, vel penitentiam, & satisfactionem eius, qui causam dederat interdictio: vel aliam iustam rationem ad maius commune bonum, vel eius, qui interdictus fuerat, pertinentem. De causa etiam materiali nihil dicere oportet; nam haec eadem est, quae ipsius censura: quia priuatio, & habitus circa idem versantur. Solum ergo pauca dicenda supersunt de causa efficiente, & de modo, seu forma ferendi hanc absolutionem.

Circa priorem causam recolenda sunt dicta de censuris communi, & ad hanc particularem applicanda: nam, si interdictum ab homine latum sit per particularem sententiam, solus ille, qui eam tulit, vel eius superior, vel alius ex commissione eius potest illam auferre, quod late ibi declarauimus, neque hic occurrit aliquid speciale dignum animaduersione. Atque ita sentit Syluester *Interdictum*, 3. nu. 16. & alij Summistae eodem verbo, & Soto in 4. dist. 22. quaest. 3. artic. 4. concl. 3. & iuris interpretes communiter in cap. Si sententia, & Si ciuitas, de Sententia, ex cap. in sexto. Si autem interdictum sit a iure latum, distinguendum est de illo, quod fertur in poenam tantum delicti commissi, vel ob contumaciam. Illud prius regulariter fertur ad certum tempus; quo elapso per se finitur. Si autem ante elapsum tempus tollendum sit, existimo non posse tolli, nisi a legislatore vel eius superiore, vel ab eo, qui potestatem habet dispensandi in tali lege. Quod supra in simili diximus de suspensione cum Nauarro, & aliis, quos

quos ipse refert capit. 27. numer. 162. Et eadem ratio de hac censura, quando similiter in penam fertur: videantur ergo ibi dicta, & huic loco applicentur.

Vnde idem dicendum est de interdicto simpliciter lato abique temporis limitatione, si in puram penam fertur, & non ut à contumacia recedatur: quamvis illud, ut supra dixi, raro cōtingat. Solumque ita interpretandum sit, quando fertur ob delictum pure præteritum, quod non habet tractum successuum in futurum: neque etiam aliqua conditio additur, quæ in futurum pendeat: quod vix credo posse fieri in hac censura, & ideo circa hoc nō immoror: tamen si fiat, seruanda sunt, & applicanda dicta de suspensione simili modo lata.

Interdictum potest ferri cum reservatione. Soto. Quod excommunicatio reservata fertur non est signum interdicti ob idem crimen latum esse reservationem.

Syluest.

Ioan. Andr. Gloss. Quia potest ob interdictum absolueri.

Quod ius in interdictum locale non reservatum tolli potest solum ab habente iurisdictionem Episcopo.

Supereft ut dicamus de absolutione ab interdicto, quod fertur ob contumaciam. Quod dupliciter ferri potest: primo cum reservatione ut constat ex casibus præcedenti disputat. numeratis: nam saltem interdictum latum in bulla Cœnæ Domini reservatum est, quamquam Soto supra artic. 1. in fine tertie conclusionis absolute dicat, nullum esse interdictum iuris Summo Pontifici reservatum, quod forte est verum de facto de interdictis latis in corpore iuris: non tamen de omnibus: & multo certius est posse interdicta ferri à iure cum reservatione: Sicut possunt ferri ab homine vel per particularem vel per generalem sententiam. Aduerti tamen oportere nō satis esse, quod excommunicatio, verbi gratia, personæ, quæ causam dedit interdicto communis vel loci, reservata sit, ut interdictum etiam censetur reservatum quamvis oppositum existimauerit Syluester secutus Archidiaconum *Interdictum* 3. nu. 16. sine fundamento. Quia excommunicatio, & interdictum, diuersæ censuræ sunt, & quamvis pro eodem delicto simul ferantur, vel respectu diuersorum, ut sunt communis vel locus: & persona priuata: vel etiam respectu eiusdem potest vna reservari, & non alia; quia non habent in hoc necessariā connexionem. Vnde potius eo ipso quod in vna censura exprimitur reservatio, & in alia taceretur, ab ea tacite excluditur iuxta c. Non nē, de Præsumpt. & ita tenuit Ioan. Andr. ut idem Syluest. refert: & sentit Gloss. in Clem. 1. §. Verum, verb. excommunicatio, de Hæret. Necessarium ergo est, ut reservatio in censuram interdicti directe cadat: illa vero supposita certum est, tale interdictum tolli non posse, nisi ab eo, qui sibi illud reservauit, ut per se constat & ex supra dictis de censuris in comuni. Vnde obiter confirmari potest, quod præcedenti sectione diximus, interdictum latum ob contumaciam non auferri ipso facto propter penitentiam, vel satisfactionem, alias nullius momenti esset reservatio, solum hic adde Episcopos posse absolueri ab his interdictis reservatis Pontifici, si casus occultus sit per Concilium Trid. sess. 24. capit. 6. de Reform. Nam licet in priori parte illius textus, quæ est de dispensatione, solum sit sermo de irregularitate, & suspensione, & ideo illa non extendatur ad interdictum quod non est censura, nec absolutione tollitur, sed dispensatione, ut si in puram penam sit pro certo impositum personæ: nihilominus in posteriori parte, quæ est de absolutione, sermo est absolutus de omnibus casibus reservatis: & ideo hanc etiam censuram comprehendit.

Alio modo potest ferri hoc interdictum à iure simpliciter, & sine reservatione. Et tunc est difficultas an inferior possit absolueri à tali interdicto. In qua difficultate vltius distinguendum est de interdicto locali, & personali: nam illud prius, siue generale siue particulare, nunquam videtur posse tolli, nisi auctoritate Episcopi illius loci, vel qui in illo participet Episcopalem iurisdictionem. Ab his autem tolli posse videtur, etiam si iure Pontificio latum sit, dummodo non sit reservatum. Hæc posse-

A rior pars probatur ex regula, cap. Nuper, de Sentent. excomm. quod legislator non reservauit alii ordinarius iudicibus concessisse videtur. Quem textum statim magis expendimus. Respectu autem loci solus Episcopus, vel qui Episcopalem iurisdictionem participat, est ordinarius iudex, habetque iurisdictionem in foro contentioso, quæ ad huiusmodi relaxationem necessaria est.

Atque hæc eadem ratio idem conuincit de interdicto generali personali, quia etiam respectu communis ordinarius iudex in Ecclesiastico foro externo, est Episcopus. Nec respectu communis, ut sic, habet locum iurisdictionem in foro interiori sacramenti penitentia, ut ratione illius concessa censeatur iurisdictionem ad tollendam hanc censuram, quia communis ut sic non est capax sacramenti penitentia. Et hinc vltius colligo, non posse singulas personas populi generaliter interdicti libertati à participatione talis interdicti per Parochum, aut alium similem inferiorem clericum. Ratio est, quia respectu talis interdicti nullam habet iurisdictionem, eo quod non fertur per se in personas singulas, sed in communitatem. Item, quia secundum ordinariam legem Ecclesiæ, repugnat vniuersitatem ut sic, manere interdictam, & tamen personas singulas persistentes membra communis libertati, & absolui à tali interdicto: quamvis enim alicui fortasse hoc possit interdictum concedi: id tamen erit per modum priuilegij, aut dispensationis, non vero ordinario iure: ergo non potest hoc fieri auctoritate alicuius inferioris, qui potestatem non habet ad tollendum totum interdictum. Et confirmatur, quia alias fieri posset, ut tale interdictum sigillatim auferretur ab omnibus personis illius populi, manente interdicto toto populo ut sic: quod repugnat; alioqui tale interdictum inutile esset, argumēt. cap. Si sententia, de Sen. excomm. Neque in his inuenio difficultatem, quæ communia esse videntur, ut patet ex Gemmano, Philippo Franco, & in cap. Si sententia, de Sen. excomm. in 6. & Ancharano in Clem. vnica de rebus Eccles. non alien. nu. 12. Soto, Syluestro, & aliis Summistis.

De interdicto denique personali speciali facile concluditur ex dictis posse ab Episcopo tolli: an vero possit etiam auferri à quolibet proprio sacerdote, seu ordinario confessore, qui possit absolueri à peccatis mortalibus, dubitari potest. Pars enim negatiua videtur concludi ex dictis: nam grauius est hoc interdictum respectu talis personæ, quam si interdictum communis respectu singularum personarum: quia particulare interdictum non ponitur sine propria culpa talis personæ; per generale autem interdictum ligatur persona sine propria culpa: ergo si hoc vinculum, quod sine propria culpa contrahitur ab inferiori sacerdote auferri non potest, multo minus poterit illud auferri, quod propter propriam culpam positum est. Et confirmatur, quia alias posset Parochus absolueri à generali interdicto eum, propter cuius culpam positum est, cum tamen non possit absolueri alios innocētes: quod, quam sit absurdum per se satis patet. Sequela probatur, quia interdictum illud respectu eius, qui causam dedit, habet vim interdicti particularis personalis, ut supra diximus.

In contrarium vero vrget dictum capit. Nuper, de Sentent. excomm. ubi absolutio excommunicationis non reservata censetur concessa non solum Episcopo, sed etiam proprio sacerdoti: ergo idem dicendum est de absolutione interdicti personalis particularis: nam hæc duæ censuræ quoad hæc æquiparantur, iuxta Glossam in cap. Præsent. verb. Generaliter, de Sentent. excomm. in sexto. Respondent aliquid, non esse parem rationem: quia excommunicatio impedit sacramentalem absolutionem: & ideo, quando reservata non est, committitur illi, qui potest

potest sacramentaliter absolvere, vt possit suum A
munus exercere, & subditum curare. At vero inter-
dictum non impedit receptionem sacramenti poe-
nitentiae maxime post cap. Alma, & ideo absolutio à
tali interdicto non est per se praeuia ad absolutionem
sacramentalem: ac propterea non est cur cuiusque
ordinario confessori concedatur. Hæc tamen diffe-
rentia, licet in generali interdicto habere possit lo-
cum, non tamen in particulari: quia hoc interdum
etiam impedit absolutionem sacramentalem, vt su-
pra suo loco notauimus ex ipso met. cap. Alma: ergo
potius hinc confirmatur æquiparatio interdicti cum
excommunicatione, quæ cum fauorabilis sit, exten-
denda est. Præsertim, quia non tam est consideran-
da materialis illa censura, vt sic dicam, de qua Pon-
tiffex ibi loquitur, quam formalis ratio, & intentio
illorum verborum, Quia tamen conditor canonis eius
absolutionem sibi specialiter non reuocauit, eo ipso alius con-
cessisse videtur: vbi illud relatiuum eius, non refert ex-
communicationem, sed iuris sententiam, qua ali-
quis ligatur, quæ in interdicto etiam locum habet.
Et præterea si sub his verbis non comprehenditur
interdictum particulare personale: neque etiam com-
prehenditur cum proportionem interdictum locale,
vel personale generale; atque ita non poterit Epi-
scopus relaxare aliquod interdictum iure Pontifi-
cio latum: etiam si referuatum non sit, quod est con-
tra sententiam communem, vt videre est apud Syl-
uestrum, Interdictum, 3. quæst. 10. & alios Summistas,
& Soto.

Propter has ergo posteriores rationes, quæ multis
dicti autores absolute dicant, solum Episcopum, vel
prælatum participantem iurisdictionem eius posse
absolvere ab interdicto iure lato: nihilominus pro-
babilius censeo hoc interdictum particulare perso-
nale, si referuatum non sit, ab eodem facere tolli
posse, à quo potest auferri excommunicationis iuris non
referuata, dummodo sit propter contumaciam la-
tum, vt diximus. Item necesse est, vt causa interdicti
tollatur, & sufficiens satisfactio fiat, vel cautio de-
tur, iuxta dicta de Excommunicatione.

Ratio vero dubitandi in contrarium posita, facile
soluitur negando similitudinem rationis, propter
differentiam insinuatam, quod interdictum gene-
rale non excludit innocentes à receptione sacramen-
ti poenitentiae. Dices, quod hoc ita fit iure nouo, ta-
men iuxta antiquum excludebantur: decilio autem
cap. Nuper, antiquior est, quam concessio cap. Alma,
& ideo per ius antiquum interpretanda est. Sit ergo
alia ratio, quia interdictum generale, licet cõpara-
tum ad personam innocentem, videatur lenius, seu
relaxatione dignius: tamen in se ac simpliciter gra-
uius est: & quia per se primo non respicit priuatas
personas, sed corpus commune, ideo eius relaxatio
superiorem requirit potestatem: quia vero à singu-
lis personis auferri non potest, nisi in se, ac simplici-
ter tollatur, inde fit, vt etiam respectu cuiuscunque
particularis personæ difficultas tollatur, quam
particulare interdictum. Nec refert quod propter
propriam culpam latum sit, nam propterea requi-
rimus, vt culpa tollatur, & satisfactio exhibeatur.
Neque etiam admittimus hoc posse extendi (vt in
quadam confirmatione inferebatur) ad eum, qui
causam dedit interdicto generali siue personali, siue
locali: is enim absolui non potest, nisi ab eo, à quo
tale interdictum simpliciter tolli potest: quia, licet
respectu illius personæ, quasi eminenter habeat vir-
tutem & efficaciam interdicti particularis persona-
lis: tamen simpliciter, ac formaliter est maius
illo: ac propterea auferri non potest
ab inferiori sacerdotem, sed solum
ab Episcopo.

Q UOD attinet ad substantialem for-
mam huius reuocationis, nulla sunt
verba determinata, sed illa sufficiunt
& necessaria sunt, quæ voluntatem
tollendi illud in habente potestatem
significent, vt omnes Summistæ, & Doctores do-
cent. Quia tamen aiunt aliqua verba esse necessaria,
nec sufficere alia signa, per facta, vel aliquid huius-
modi: quod commune est aliis censuris: tamen cum
eadem limitatione id accipiendum censeo, facta e-
nim vel similia signa per se sumpta non sufficiunt:
tamen si coniungantur aliquibus verbis, cum illis
possunt complere perfectam significationem, satis-
que expressam, vt absolutio habeat effectum. Com-
munis casus, seu exemplum est: nam, si Episcopus
non seruet interdictum à se latum, id satis non est,
vt censeatur auferre interdictum, argumento capiti-
Cum desideres, de Sentent. excommuni. quia illa abso-
lutio nullo modo est verbalis: & ideo solum Sum-
mo Pontifici licet illo modo reuocare censuram,
quia non est aliter ordinario iuri. At vero, si talis
Episcopus dicat, intentionis suæ esse interdictum re-
laxare cum primum illud non seruauerit, illud satis
erit ad relaxandum interdictum. Quod docuit Syl-
uester cum Calderino, Interdictum, 3. q. 9. & mihi pla-
cet (licet aliqui dubitent) quia licet factum illud per
se non sufficiat, tamen cum verbis coniunctum, est
sufficiens signum, & dici potest verbalis relaxatio.
Sicut, si per verba interrogaretur: an vellet interdi-
ctum relaxare, & annueret solis signis, factis in rigore
esset, quantum spectat ad substantiam formæ: quæ
uis non directe faceret Episcopum vtens his signis vel
ambiguus, vel incertus. Quod vero attinet ad acci-
dentialia, nullam specialem solennitatem inuenio
circa hoc à iure præscriptam: & ideo nihil hic adde-
re oportet præter dicta de censuris in communi, &
de Suspensione. Aduertit tamen Syluester, Interdi-
ctum, 3. q. 8. in fine, & 9. in principio reuocationem
interdicti debere fieri cum iuramento: quod probat
ex cap. Alma, vbi nihil de hoc in speciali habetur:
& ideo seruanda sunt quæ in dictis locis, & tractan-
do de excommunicatione adnotauimus.

Duo tamen hic addenda super sunt. Vnum est, an
in interdicto locum habeat relaxatio, seu absolutio
ad cautelam, sicut in excommunicatione. Quod
tractant Couarruias in cap. Alma, p. 2. §. 2. num. 5. &
Nauarrus in ca. Cum contingat, de Rescriptis, remedi-
relam, sexto, & iuris interpretes in cap. Præsent, de Sentent.
excommunicat. in sexto. In quo textu habetur hu-
ius questionis resolutio quantum attinet ad inter-
dictum generale loci: dicitur enim ibi, in huiusmodi
interdicto, non habere locum beneficium relaxationis ad
cautelam. Cuius ratio sufficiens est iuris institutio, à
qua hæc omnia maxime pendent: fortasse tamen
propter grauitatem huius censuræ, quæ valde pu-
blica est, voluit ius, vt, quando nulla esse dicitur, de-
beat aut declarari nulla, aut simpliciter tolli. Addit
vero Nauarrus quandam limitationem, videlicet
quando relaxatio petitur simpliciter ad instantiam
partis, ob cuius culpam positum dicitur, præstita
cautione de parendo iuri, tunc relaxandum esse in-
terdictum antequam de iustitia, vel nullitate con-
stet. Quod probat ex decisionibus Rotæ, & alijs au-
toribus, & ex cap. Qua fronte, de Appellat. quod, mea
sententia, non multum probat, quia in illo est sermo
de interdicto personali, non de locali generali. Sed
in ea re vsus, & communem sententiam iuris pe-
ritorum seruandam censeo: existimo autem eos non
loqui de propria relaxatione ad cautelam, sed de ab-
soluta relaxatione, quæ tunc fieri debet ad instan-
tiam

De substantia-
li forma.Syluester.
Calder.De acciden-
tali forma.An in inter-
dicto locum
habeat abso-
lutio ad cau-
telam.
Couarr.
Nauarr.
Cap. præsent
de Sent. ex-
comm. in 6.

Nauarr.

Responso.